LIBRARIES
UNIVERSITY OF WISCONSIN–MADISON

Yiddish art songs.

Weiner, Lazar, 1897-1982
[s.l.]: New York, 1955

https://digital.library.wisc.edu/1711.dl/NRZS7LP2JHY6O8U

http://rightsstatements.org/vocab/NKC/1.0/

The libraries provide public access to a wide range of material, including online exhibits, digitized collections, archival finding aids, our catalog, online articles, and a growing range of materials in many media.

When possible, we provide rights information in catalog records, finding aids, and other metadata that accompanies collections or items. However, it is always the user's obligation to evaluate copyright and rights issues in light of their own use.

PROGRAM

I

Yiddish (Segal)
Sholem Zocher (Manger)
A Gebet (Rolnik)
Ergetz Vait (Leivik)
Eil Molei Rachamim (Auerbach)

Raymond Oliver

II

In Feld (Dilon)
Dos Gold Fun Daine Oign (Imber)
Di Veien (Krul)
Bret (Krul)
A Bord (Lutzky)
Tzela-Tzeldi (Gladstein)

Edith Gordon

CARNEGIE RECITAL HALL

57th Street and Seventh Avenue

Thursday, Feb 3rd, 1955, 8:45 P.M.

A RECITAL OF

YIDDISH ART SONGS

BY

LAZAR WEINER

EDITH GORDON, Soprano

RAYMOND OLIVER, Tenor

Composer at the Piano

III

Shotns (Yehojosh)
Gebet (Berger)
Der Kern (Roisenblat) Tribute to Schoenberg
Di Reid Funem Novi (Magister)

Raymond Oliver

IV

Vig Lid (Markish)
Ich Shtei Ba Dain Vigl (Schwartz)
Licht Bentshn (Mani Leib)
Ich Hob Far Dir A Sod (Minkoff)
Volt Main Tate Reich Geven (Nissenson)

Edith Gordon

V

Der Orimer Gvir (Manger)

Edith Gordon and Raymond Oliver

TICKET ORDER

I hereby order tickets as marked: ☐ $1.15 ☐ 1.75 ☐ 2.30 ☐ 2.90

Name.................................

Address.................................

City.................................State.................

Make checks payable to
NAOMI SMITH, 310 W. 97th St.
New York 25, N. Y.

IK M
of my
of
ick -T
den one.
ndone.
led
wait,
ding ray.
one,
has run,
deprived,
dden one.
uerbach*M
IONATE)
ighteous
nder Thy
dered by
red, the
ight
killing
their
came
ealed to
ee.
ful and

YIDDISH I. J. Segal *M

Yiddish, dear well of my treasure,
The Bal-Shem Tov has quaffed of
your wisdom,
The sanctified preachers from
Bratzlav,
From Mezheritz, Barditshever,
And so many poor, simple and hard
working people...
While journeying onward through
countless roadways,
Where truth and legend are molten
together.
Yiddish, dear well of my wisdom.

SHOLEM ZOCHER I. Manger *M
(THE SHINING AMULETS)

The shining amulets hang from the
walls of the abode.
Ten Jews, wearing sable-trimmed
hats,
Clap hands as is the mode.. Ai..
bim-bam father, dai, dai...
They are singing the sacred old
melody of the holy Turkish
Rabbi.
They eat little boiled chickpeas
And dip their beards in beer...
"Abraham -- mighty wonders ...
A miracle has taken place"...
Father Abraham smilingly chuckles
Through his beard,
As he listens to little Isaac
Whimpering under his blankets.
As he closes his eyes for a second,
It seems to him he sees the three
Turks.
From their coats and shoes they
brush off the dust of the road.
They kiss the honored mezuzeh and
shout:
"Mazel Tov, Abraham, surely you
remember the night
When Sara laughed at us with all
her might..."
Abraham opens his eyes to welcome
them... and lo,
They have disappeared.
"Abraham, ... what is with you?
Come sing with us...
Ai... dai...dai....."

A GEBET (A PRAYER) ROLNIK M

Dear Lord of the Universe,
God of my fathers,
Hear, Oh Lord, the prayer of my
heart,
Redeem my broken heart,
And send me the blessings of
peace.

ERGETZ VAIT H. Leivick -T
(Somewhere Far)

Somewhere far, very far,
Lies the land, the forbidden one.
Silvery blue, virgin fair,
Still untrampled, ..yet undone.
Somewhere deep, very deep,
Within the earth, in raveled
repose,
Treasures call, treasures wait,
Undiscovered, undisclosed.
Somewhere far, very far,
Lives alone, a wanderer.
On his brow at end of day
Rests the sun's last fading ray.
Somewhere roams, roams alone,
Deep in snow his course has run,
Blinded, lost, from land deprived,
From the land, the forbidden one.

EL MOLE RACHAMIM E. Auerbach*M
(OH GOD, WHO ART COMPASSIONATE)

God, Thou merciful and righteous
Who abideth in heaven,
Take all the oppressed under Thy
wing.
The holy ones, those murdered by
sinful enemies,
The mournless, the tortured, the
afflicted...
Now so cleansed are they
That they gleam as the light
from the heavens.
Nor did death suceed in killing
their Jewishness,
Nor silence the voice of their
prophets.
When at last the moment came
Their seeing hearts appealed to
the world for justice.
God, Thou who art merciful and
boundless,

Let the eternal life be their joy
forever.
They were sanctified by life.
They are more sanctified by death.
The impurity of murder cleansed
them.
The souls of all our fallen and
martyred brothers and sisters.
May the wicked be cursed
Who burn and destroy...
May their victims bring redemption.
Bring justice for our people. Amen.

IN FELD A. Dilon **- M
(O'er the Fields)

O'er the fields alone I walk.
Setting sun now fades away.
And I alone am fading too,
I more lovely than the sun.
Is there anyone that knows?
Is there anyone that knows?
O'er the fields alone I walk.
Someone weeps and weeps, I hear,
He's mourning for the dead fields
here,
And I am dead, and I am dead ---
Is there anyone that knows?
Is there anyone that knows?

DOS GOLD FUN DAINE OIGN S. Imber
(The Gold of Your Eyes) -S

The gold of your eyes,
The silver of your voice,
With dazzling rays my vision have
blinded.
The faint breath of your stillness,
Your calm profound and strong,
Have silently fettered my hands.
Your timid, trembling charm,
Your youth, now red, now pale,
With tenderness have crushed my
heart.
So ardent is your love,
So ardent is your hate,
That they have sweetly drained my
blood.

DI VEIEN Ch. Krul * -M
(The Sorrows)

The sorrows of my soul
I trust to the lingering moments
of night
Which perish in the lap of my
shadow.
In my body's fearful anguish --
I can sense those last few
moments,
The most desolate, that grope
in the darkness,
Torn away from their mother's
side, the day.

BRET Ch. Krul * - M
(Oh, Dear Slab of Wood)

Oh, dear slab of wood,
That one day will hold me when I'm
resting,
And together fade in eternity
with me,
You now must flourish as I
In the tree of your birth,
You must first sprout midst your
many brothers
In the verdant wood.
Oh, companion forever,
The same fate awaits us both.

A BORD(A Beard) A. Lutzky *-M

A snow-white beard
Seeks to flee from its aged owner
And, like a waving banner,
Flutters in the wind which is
blowing.
Then, as the old man tries to
hold
Onto his hat with trembling
fingers
Of his left hand,
The beard chokes with laughter
As it brushes past his right ear.

TZELA-TZELDI J. Gladstein *-M

Tzela-Tzeldi, Tzela-Tzeldi, light-
footed nymph,
When cymbals play, your graceful,
doelike, dancing feet
Become as a hare's as fleet.
Tzela-Tzeldi,
But now your chestnut hair is grey,
Your eyes of blue no longer see,
And your days are slowly fading.
Your deep-felt sorrow, mute within
you,
Is the silence of an autumn sky;
But, oh, Tzela-Tzeldi,
When cymbals play,
You're up again with dancing feet!
U-ip! Tzela-Tzeldi!
Tzela-Tzeldi,
Restrain the sighs that come to
you at night,
Have no fear when Death's hand
beckons,
For still I wonder
What mountains of earth can keep
you under,
If, when cymbals play,
You're up again with dancing feet,
Oh, graceful nymph!
U-ip! Tzela-Tzeldi!

SHOTNS (Shadows) Yehojosh T

A shadow cast itself upon my sill
No spirit was there crossing at
my door.
I heard the frothing of a heavy
rill,
Yet no one swam unto the waiting
shore.

My soul, my weary soul,
In vigil ever after,
Forever shalt thou query,
And always life will, leery,
Defy you in her laughter,
My soul, my weary soul.

A fibre was unravelled from the
clew,
And through the darkness came to
me a thread.
In toil I searched and zealously
I drew,
And drew forth serpents in its
stead.

GEBET (A Prayer) A. Berger Ms.

When through autumn days,
the trees, sun-drenched --
in radiance, silently
with wine-color leaves glow.
lead me O God, so gloriously --
through this woodland,
So solemn, serene.

Erase the fear, the strife,
of our days!
How beautiful -- this world
of peaceful roads through woods.
and in this glory,
again, let me come to thee,
as of days -- long ago,
that so hurriedly flew,
and are gone...

DER KERN H. Roisenblatt MS
(Twixt Fir and Cypress Trees)

O Lord, my God, in my memory may
a candle be lit,
And to the shadow of the forest
of my youth
May I be led.
I have here and there a trifle
lost
In the shadow of the grass,
Twixt fir and cypress trees, for-
gotten.
A miracle! -- God's hand!
A candle light ... a far and
distant star,
Extinguish it not in the middle
of my journey!

DI REID FUNEM NOVI Magister MS
(The Words of the Prophet)

And these are the words of the
Prophet
To the Jews and to all the nations.
And heaven doth hark his call,
The earth its ears doth open
For words of comfort unto thee.
A light will sprout forth from
the desert tribe
And set afire the woods and the
wild grass and the thorns,
And give warmth as the sun from
heaven
To the trees of the forest and
the fruits of the garden,

And the blossoms betwixt the
flowers of the field.
And a man will come nigh to his
neighbor and will say:
"Shalom, peace unto thee"
And his neighbor will answer:
"shalom, shalom, blessed be the
peace."
Enemies will turn into friends,
And friends into companions,
And companions into
sisters and brothers,
And stories will be told to
children that once upon a
time
Poor people had been in this world,
And the starving had craved for a
piece of bread,
And the sick had passed away
before their time,
And innocent blood had been
spilled on the earth.
Ghastly stories will be told.
But no one will believe them.

Here we shall hew out an emblem
and erect a monument
For ever, Amen.

<u>VIG LID (Lullaby)</u> P. Markish S

The new moon has bewitched me
with a song of silver.
I am led by my snow-white goat,
From my gold crib swinging high,
Led now where the raisin sweet,
And the almond I may buy.

Far, at night, no other
Wakens but sweet mother,
Ah! Ah! Mother!
Watching mother's slumber deep,
Little goat stands guard -- close
by,
Almonds and the raisins sweet,
We must now fare forth to buy.

Gently mother rocks the bed,
But no longer I am there!
Little snow-white goat and I,
Once again forth we must fare,
Somewhere distant we shall try,
Almonds, raisins sweet to buy.

<u>ICH SHTEI BA DEIN VIGL</u> I.I.
<u>(O'er the Cradle)</u> Schwartz MS

O'er the cradle of her son,
Deep in thought the mother stands,
Fears of the future envelope her
heart.
What will be his destiny?
A slave to Pharoah's bidding?
No! a man of valor will he be,
A hero strong and free.

<u>LICHT BENTSHN</u> Mani Leib MS
<u>(Soft Lights)</u>

Soft lights and quiet eyes,
Pious lips in prayer,
Whisper only the candle lights can
hear.
O Lord, is he to be my destined
one?
Then children good and true I'll
bear him,
Eyes they will have as black as
his.
Torah only will he study,
And his name to fame shall ring.
Will he be granted me, O Lord?
Amen.

<u>ICH HOB FAR DIR A SOD</u>
(I Have the Sweetest Secret For
You) N. B. Minkoff * - M

I have the sweetest secret for you,
A word, a one and only word;
But you toil strangely in con-
fusion,
And I, from my distance, can't
be heard.
The dreams I weave about you
never vanish
From secret labyrinths which I
create;
By day, though they are misty;
I wonder if I'll find you,
You seem to fade into the depths
To which I go and wait.
I have the sweetest secret for you;
A word, a one and only word!
You come, but now I see your eyes
Are still unopened;
And I, I seek the hallowed spot
From which you stirred.

VOLT MEIN TATE REICH GEVEN
(Were My Father A Rich Man)
A. Nisenson ** - M

Were my father a rich man,
Bargains would I ne'er seek;
I would buy a horse that can
Leap high to the sky's peak.
I would leap up once, so high,
I the sun then could clasp,
And return again to earth:
Sun now in my firm grasp.
And from all over the earth
Forty beauties would dart,
They would then entrust to me
(Their proud hero) each heart.
'Mongst the beauties of the earth
Thou too would'st come to me;
'Mongst the beauties of the earth
Surely would I choose thee.
I would hang the sun again
Where she had been hanging,
I'd let loose the horse's rein
And with thee go walking.

DER ORIMER GVIR Manger MS
(The Poor-Rich Man)

To a poor rich man there blooms
a tree,
An apple-tree so fair,
Possessed is he of finery,
But these he will not wear.
Horses fleet of foot are there,
Unridden, colts and mare.
Mansions has he of the best
Unsullied by a single guest.
Enwrapped in silence does he live,
Though food and drink are plenti-
ful.
A fiddle and a flute has he,
Of what use are these to a fool?
Oh man! your foolishness will we
acclaim,
As we gather to sing and praise
your fame.

S ----- Published by G. Schirmer Music Co.
T ----- Published by Transcontinental Music Co.
M ----- Published by Metro Music Co.
MS ---- Manuscript
* ----- English adaptation by Olga Paul
** ---- Translated by Ch. Cooperman

קײן אורחים זעט מען ניט.
זײַנע גלעקער זינגען ניט
צו וואָס־זשע טויגן זײ?
שטאַרבן וועט ער ניט געלעבט,
אָך איז אים און וויי!
צי וועט ער אָט דאָס האָב און גוטס
נאָכן טויט דען האָבן?
א נאר, א נאר האָט ער געלעבט,
א נאר ווערט ער באַגראָבן.

אויפן באַרג בליט א בוים,
אַן עפּלבוים — א פרייד,
ווײַן און עסן האָט דער גביר,
א פידל און א פלייט.
נאָר ס'איז זײַן סעודה שטיל און שא,
צו וואָס־זשע טויג א נאַר אַזא
די אַלע זיבן זאַכן?
צו וואָס־זשע טויגן זײ,
אַז שטאַרבן וועט ער ניט געלעבט,
אָך איז אים און וויי!
שאָ קומט אַהער, נו אײנס און צוויי
און לאָמיר אים אויסלאַכן.

וועל איך צו די טויזנטער
נאָך א קנעבט דערציען?
וועסטו פאר פרעהס געטער נאָך
און פאר פרעהן קניען?

און אפשר דריקט די קנעכטשאפט שוין
זי שוועבט אין דײַנע אויערן?
קײַטן קלינגען הערסטו שוין ---
ביסט אין זײַ געבוירן?

אפשר פילסטו דאָס געיאָמער
וואָס פארפילט די לופט?
און עס מישט זיך אלץ צוזאמען,
אלצדינג אין דײַן מוח?

און דו וועסט א העלד אויסוואקסן,
דו וועסט קריגן כוח.
און דו וועסט דעם יאָך צעברעכן
און באפרײַען ברידער!

מאני לײַב

שטילע ליבט

שטילע ליבט און שטילע אויגן,
ליפן פרומע, שטילע.
פאר די שטילע ליבט געבויגן
שעפטשעט זיך א תפילה,
שטילע תפילהדיקע ווערטער,
קוים די ליבט נאָר הערן:
-- גאָט, איז עס ניט מײַן באשערטער,
וועסט מיר אים באשערן.
איך וועל פאר אים קינדער האָבן
כשרע און פײַנע,
מײַנע קינדער וועלן האָבן
אויגן שווארץ, ווי זײַנע,
ער וועט זיצן, לערנען תורה,
שמ'ען וועט זײַן נאָמען.
וועסט באשערן, גוטער בורא?
וועסט באשערן -- אָמן.

נ. ב. מינקאָוו

איך האָב פאר דיר אַ סוד א זיסן...

איך האָב פאר דיר א סוד א זיסן,
א וואָרט, אן אײן און אײנציק וואָרט,
אין ווירוואר טראָגסטו זיך פארריסן,
און איך -- ווײַט פארטראָגן פון דײַן
אָרט.

איך הער ניט אויף חלומות צו דיר
שפינען,
געהײמסטע לאבירינטן דורך מײַן טרוים.
בײַטאָג ווערט אלץ צערונען, וואו זאָל
איך דיך געפינען?
אָט ביסטו דאָ, און שוין פארשוואונדן
אין דעם טיפן רוים.

איך האָב פאר דיר א סוד א זיסן,
א וואָרט, אן אײן און אײנציק וואָרט.
לויבסט-אויף, עס האלטן דײַנע אויגן
זיך אין שליסן.
און איך, --- איך זוך נאָך אלץ אום
דײַן געהײליקט אָרט.

א. ניסענזאָן

וואָלט מײַן טאטע רײַך געווען

וואָלט מײַן טאטע רײַך געווען,
וואָלט איך זיך ניט דינגען;
כ'וואָלט געקויפט א פערד וואָס קען
ביז צום הימל שפרינגען.
כ'וואָלט א שפרונג טאָן אזוי הויך,
און די זון דערלאנגען,
און דאן קומען צו דער וועלט:
כ'האָב די זון געפאנגען.
וואָלטן קומען פון דער וועלט
שענסטע פערציק פרויען;
וואָלטן זײַ פאר מיר --- דעם העלד ---
זײַער הארץ פארטרויען.
צווישן שענסטע פון דער וועלט
וואָלסטו אויך געקומען;
צווישן שענסטע אויף דער וועלט
וואָלט איך דיך גענומען.
כ'וואָלט די זון צוריק געהענגט
וואו זי איז געהאנגען,
און דעם פערד אוועקגעלאָזט,
און מיט דיר געגאנגען.

א. מאנגער

דער אָרעמער גביר

אויפן בארג בליט דער בוים,
אין גאָרטן בליט דער מאָן,
שײנע קלײדער האָט דער גביר,
טוט ער זײ ניט אָן.
פלינקע פערד האָט ער אין שטאל,
רײַט ער ניט אויף זײ,
שטארבן וועט ער ניט געלעבט,
אָך איז אים און ווײ!
קומען וועלן פרעמדע לײַט
פון דער נאָנט און פון דער ווײַט,
זײַן האָב און גוטס צעטײלן.
מענטש, דײַן נארישקײט ווער קען
באזינגען און דערצײלן?

אויפן בארג שטײט דער בוים,
שטײט ער און ער בליט,
שײנע הײַזער האָט דער גביר,

ה. רויזענבלאט

דער קערן

--אָ, גאָט, מײַן האַרץ! צינד אָן א
 ליכט מיר אין זיכרון,
און פיר מיך אויף צוריק צום שאָטן-
 וואלד פון יאָרן.

כ'האָב ערגעץ, דאָ און דאָרט, פאר-
 לוירן וואָס, פארגעסן,
אין שאָטן, אויפן גראָז, צווישן יאָד-
 לעס און ציפּרעסן.

א נס! — גאָטס האנט.. א ליכט..א
 ווײַטער ווײַסער שטערן!---
ניט לאָז אין מיטן וועג אים מיר פאר-
 לאָשן ווערן!

--בן-אָדם, -- טרײַסט זיך, טרײַסט!
 עס פירן אלע וועגן
צום שאָטן-וואלד, און איך -- וועל
 קומען דיר אנטקעגן...

בשותפות וועט דער וועג א הרף-עין
 געווערן.
און דאָס נאָך וואָס דו בענקסט, --
 אין חמצית, לויטער קערן!

וואָרעם, --חוץ דײַן בענקעניש, --איז
 גאָרנישט ניט פאראַנען...
בײַם שאָטן-ראנד פון וואלד -- וועסטו
 זיך אלץ דערמאָנען!

מאגיסטער

די רייד פונעם נביא

דאָס זענען די רייד פונעם נביא צו
 זײַן פאָלק און צו אלע פעלקער.
דער הימל פארנעמט זײַן וואָרט, די ערד
 ענפנט אויף אירע אויערן.

טרײַסט זיך, טרײַסט זיך, מײַן פאָלק.
א ליכט וועט ארויסשפּראָצן פונעם
 מדבר שטאָם
און אָנצינדן די ווילדע גראָזן און
 די דערנער,
און ווארעמען ווי גאָלדענע זונען
די בײמער פון די וועלדער און די
 פרוכטן פון די גערטנער,
און די בליאונגען צווישן די גראָזן
 אין פעלד.
און אײן מענטש וועט באגעגענען דעם
 צווייטן און זאָגן:
„שלום, פרידן צו דיר."
און דער צווייטער וועט ענטפערן:
„שלום, שלום, געבענטשט זאָל זײַן
 דער פרידן."

און שונאים וועלן ווערן פרײַנד
און פרײַנד וועלן ווערן חברים
און חברים -- שוועסטער און ברידער.
און קינדער וועט מען מעשות דערצײלן,
 אז אמאָל, אמאָל,
אָרעמע זענען געווען אויף דער וועלט,
און הונגעריקע האָבן געלעכצט נאָך
 א שטיקל ברויט,
און קראנקע זענען אויסגעגאַנגען
 פאר דער צײַט,
און אומשולדיק בלוט איז פארגאָסן
 געוואָרן אויף דער ערד.
גרויליקע מעשות וועט מען דערצײלן
אָבער קײנער וועט זיי ניט גלויבן.

טאָ לאָמיר אויסקריצן א צײכן, און
 אויפבויען א דענקמאָל
אויף אײביק, אײביק.

פ. מארקיש

וויג-ליד

מיך האָט פארנארט בײַנאכט דער מזל
 מיט א שניי ליד!
 פירט מיך קלאָר-ווײַס ציגעלע
 פון מײַן גאָלדן וויגעלע,
 פירט מיך ארום האנדלען
 ראָזשינקעס מיט מאנדלען.
 ווײַט, בײַנאכט, מסתמא,
 כאפּט זיך אויף מײַן מאמע,
 אָ! אָ! מאמע.

אונטער מאמעס וויגעלע
שטײט קלאָר ווײַס ציגעלע,
ציגעלע געגאַן איז האנדלען
ראָזשינקעס מיט מאנדלען.

וויגט די מאמע ס'וויגעלע,
וויגט א לײדיק וויגעלע...
איך מיט קלאָר ווײַס ציגעלע
גײַן ארום האנדלען,
גײען ערגעץ האנדלען,
ראָזשינקעס מיט מאנדלען.

י. י. שווארץ

איך שטיי ביי דיין וויגל

איך שטיי בײַ דײַן וויגל, איך שטיי
 און איך קלער..
אויף דײַן בלאַס פּנים טריפט מײַן
 טרער.
קינד, זאָג, וואָס וועט זײַן פון דיר?
איך שרעק זיך, אַך, מיך גרוילט.

א. לוצקי

א באָרד

א װײַסע באָרד
װיל אנטלויפן פון אן אלטן יידן
אין װינטיקן דרויסן. ---
פלאטערט זי װי א פאָן אין דער הויך.
בלאָזט זיך דאָס היטל אויף זײַן קאָפ
אונטער די ציטערדיקע פינגער
פון זײַן לינקער האנט
און קײַכט פון געלעכטער
אין זײַן רעכטן אויער אריין.

י. גלאטשטײַן

צעלא-צעלדי

צעלא-צעלדי
צעלא-צעלדי -- גרינגפיסיקע,
צום צימבל פון צימבל
װערסטו װי א סארנע גרינג,
װי א העזל פלינק.
צעלא-צעלדי,
דײַן קאשטאן-קאָפ
איז גראָ אצינד,
די בלאָע אויגן זעען ניט,
לאנגזאם װעלקן דײַנע רגעס,
עס שװײַגט אין דיר א טיפער טרויער,
מיט דער שטילקײַט פון א שפעטן הארבסט;
אָבער צעלא-צעלדי,
צום צימבל פון צימבל
װערסטו װי א פארע גרינג,
אז-איף, צעלא-צעלדי!
צעלא-צעלדי,
פארמײַד די זיפצן דײַנע אלע נאכט,
זאָל דאָס רופן פון דער טויטער האנט
דיך ניט שרעקן.
זאָג,
װעלכער בארג ערד קען דען דיך פאר-
דעקן,
אז צום צימבל פון צימבל
װערסטו װי א סארנע גרינג?
גרינג-פיסיקע.
אז-איף -- צעלא-צעלדי!

יהואש

שאָטנס

געפאלן איז א שאָטן אויף מײַן שװעל,
און קײן געשטאלט איז ניט ארײַנגעקומען..
געהערט האָב איך דאָס שוימען פון א װעל,
און קײנער איז צום ברעג ניט צוגע-
שװאומען...

מײַן זעל, מײַן מידע זעל,
װעסט אײביק, אײביק װאכן,
און אײביק, אײביק פרעגן,
און תמיד װעט אנטקעגן
דאָס לעבן שטײן און לאכן --
מײַן זעל, מײַן מידע זעל...

א פאָדעם האָט פון קנויל זיך אָפגע-
דריבלט,
און איז אין פינסטערניש צו מיר
דערגאנגען,
האָב איך מיט מי געצויגן און גע-
גריבלט,
און האָב ארויסגעצויגן שלאנגען...

מײַן זעל, מײַן מידע זעל,
װעסט אײביק, אײביק װאכן,
און אײביק, אײביק פרעגן,
און תמיד װעט אנטקעגן
דאָס לעבן שטײן און לאכן ---
מײַן זעל, מײַן מידע זעל...

א. בערגער

געבעט

װען דורך סוף-זומערדיקע טעג,
די בײמער, צײטיקע,
אין װײניק-רויטע בלעטער
זוניקע, דערגליען:
פיר, א גאָט, אין געלײטערטקײט,
שטיל אזוי מײַנע טריט --
דורך אָט דעם װאלדיקן
און ליכטיקן װעג. . .

נעם צו -- פון אונדזער צײַט --
דאָס בײז
און אײביק פאלנדיקע שרעק.
װי ציט דײַן װעג זיך
דורך אָט דער װעלט --
פון װאלד און פעלד,
אזוי פרידלעך-שײַן.
און אין אָט-דער ליכטיקײט
לאָז מיך דערגײן:
צו דיר, צו יענע טעג,
װי אין אמאָל.
װאָס זײַנען אין געאײל,
אין רויש --
אזוי אװעק.

א. אויערבאך

א ל מ ל א ר ח מ י ם

גאָט דערבאַרעמדיקער וואָס אין הײכן
טוסטו וואוינען,
אונטער דײַנע פליגלען ברענגט די
הײליקע און רײנע,
די וואָס אומגעבראכט האָט זײ די
בײזע האנט פון שונא,
די וואָס זענען פון דער וועלט גע-
גאנגען אָן באַווײנער.
ווי דאָס ליכט אין הימל שײַנען זײ
אזוי געזויבערט,
די נשמות פון פאַרפײַניקטע געשענ-
דעטע גופים.
ווען די לעצטע רגע האָט מיט טויט
אויף זײ געלויערט,
האָט דאָס קלאָרע הארץ צו יושר אויף
דער וועלט גערופן.
ניט פאַרשניטן האָט דער טויט די
יידישע אמונה,
ניט פאַרשטומט דעם נביאס וואָרט פון
אויסלײז אויף די ליפּן.
גאָט, וואָס דײַן דערבאַרימקײט איז
טיפער פון א ברונעם,
אײנעם קנופּ פון אײביק לעבן זאָלסטו
זײ פאַרקניפּן.
ס'האָט געהײליקט זײ דאָס לעבן און
דער טויט נאָך מערער.
ס'האָט זײ רײנער נאָך געמאַכט די
מערדערישע טומאה,
(די נשמות פון אונדזערע געפאלענע
ברידער און שוועסטער)
אז פאַרשאָלטן זאָלן ווערן צינדער און
צעשטערער,
פון קרבן זאָל דער אויסלײז, אונד-
זער יושר, קומען.
אָמן.

א. דילאָן

א י ן פ ע ל ד

כ'גײ ארום אין פעלד אלײן,
כ'זע די זון פאַרגײט, פאַרגײט,
און איך אלײן פאַרגײ דאָ אויך,
איך נאָך שענער פון דער זון.
ווײסט דען עמיצער דערפון?
ווײסט דען עמיצער דערפון?

כ'גײ ארום אין פעלד אלײן.
כ'הער ווי עמיץ ווײנט און ווײנט.
באַווײנט די טויטע פעלדער דאָ,
און איך בין טויט, און איך בין טויט-
ווײסט דען עמיצער דערפון?
ווײסט דען עמיצער דערפון?

ש. י. אימבער

דאָס גאָלד פון דײַנע אויגן

דאָס גאָלד פון דײַנע אויגן,
דאָס זילבער פון דײַן קול,
האָט מיך מיט טויזנט שטראַלן
געבלענדט.

דער אָטעם פון דײַן שווײַגן,
דײַן שטאַרקע טיפע רו,
האָט מיך גאָר שטיל געבונדן
די הענט.

דײַן ציטעריקער צויבער,
דײַן יונגנט רויט און בלאַס,
האָט ווײך ארויסגעזויגן
מײַן הארץ.

דאָס פײַער פון דײַן ליבע,
דאָס פײַער פון דײַן האַס,
האָט זיס מיר אויסגעזויגן
מײַן בלוט.

חײם קרול

ד י ו וײ ע ן...

די ווײַען פון מײַן בלוט
פאַרטרוי איך די לעצטע מינוטן פון
נאכט,
וואָס שטאַרבן אפן שויס
פון מײַן שאָטן.
אין דעם צער פון מײַנע גלידער
ווײַן איך אויס די לעצטע רגעס ---
די פאַרעלנטע ---
וואָס בלאָנדזשען אין חשבות
אָפּגעריסן פון זײַער מאמען--טאָג.

חײם קרול

ב ר ע ט

ברעט,
מײַן אײנציק ברעט,
אָף וועלכן מײַן גוף וועט אמאָל רוען
און מיט דיר באַנאַנד
אין דער אײביקײט פאַרגײן.
דו מוזט איצט בליען, ווי איך,
אין דײַן מאַמען -- א בוים.
צי דו שפּראָצט ערשט צווישן דײַנע
ברידער
אין א גרינעם וואַלד.
דו, מײַן אײביקײט-שותף,
אונדז בײדע דערוואַרט אײן גורל.

טעקסטן

י. סיגאל

ײדיש

ײדיש מײַן גאָלדענער ברונעם,
פון דיר האָט דער בעל שם טוב געטרונ-
דער מעזעריטשער מגיד הקדוש,   קען,
דער בראַצלאָװער, באַרדיטשעװער,
און אַזױ פיל פּראָסט-פּשוטע אָרעמע
ײדן ,,
אין װאָגל דורך װעגן און לענדער
אין אײביקן װעלט-אונטערװעגנס
װאו ס'צינדט זיך די װאָר אין לעגענדע,
ײדיש, מײַן ליכטיקער ברונעם.

איציק מאנגער

דער שלום זכר

די שיר המעלותן לײַכטן
אראָפּ פון אלע װענט,
צען ײדן אין סויבלענע שטרײַמלעך
פליעסקען מיט די הענט.

„אי בים-באם בים-באם טאטע
אָי דאי-דאם דאי-דאם דאי"...
זײ זינגען דעם הײליקן ניגון
פון דעם רבין פון טערק".

זײ עסן געזאָטענעם ארבעס
און טינקען אין ביר די בערד:
„רב אברהם, פּלאי פלאים
אָ נס, א נס איז באשערט."

אברהם אָבינו שמײבלט
ארײַן אין דער גראָער באָרד.
ער הערט װי איצחקל פּישטשעט
הינטער דעם לײַלעך דאָרט.

ער פארמאכט א רגע די אויגן
און זעט: די דרײ טערקן גײַן,
זײ האלטן זיך אָן די פּעדים
פון דעם קינדס געװײַן.

אָט טרײסלען זײ אָפּ די שטויבן
פון די קלײדער און די שיך,
און אָט קושן זײ די מזוזה
און זאָגן אָפּ אויף גיך:

„מזל-טוב, רב אברהם,
איר געדענקט מסתמא די נאכט,
װען אײער פלוניתטע שרה
האָט פון אונדז געלאכט".

און נאָך אײדער אברהם זאָגט זײ:
װילקאָמען, ליבע געסט!
זעצט אײך צום טיש אנידער
און טרינקט און זינגט און עסט!"

פארהײבן די טערקן די פּאָלעס
און זענען אוים די צײט ---
אברהם עפנט די אויגן:
„װאו זענען די פרעמדע לײט?"

„גאָט איז מיט אײך, רב אברהם!
אָי דאי דאם, דאם, דאם, דאי,
זינגט בעסער מיט אונדז דעם זמר
פון דעם רבין פון טערקײ".

צען ײדן אין סויבלענע שטרײַמלעך
פליעסקען מיט די הענט.
די שיר המעלותן לײַכטן
אראָפּ פון אלע װענט.

ראָלניק

א געבעט

רבונו של עולם, דו גאָט פון מײַן
פאָטער
מײַן הארציקע תפילה הער צו:
מאך גאנץ די צעריסענע שטיקער
פון הארצן,
און שענק מיר א ביסעלע רו.
רבונו של עולם, דו גאָט פון מײַן
פאָטער
מײַן הארציקע תפילה הער צו:
צעשטער די פארבליבענע שטיקער
פון הארצן
און שענק מיר א ביסעלע רו.

ה. לײװיק

ערגעץ װײט

ערגעץ װײט, ערגעץ װײט,
ליגט דאָס לאנד דאָס פארבאָטענע,
זילבריק בלאָען די בערג
נאָך פון קײנעם באטראָטענע;
ערגעץ טיף, ערגעץ טיף,
אין דער ערד אײנגעקנאָטענע,
װארטן אוצרות אויף אונדז,
װארטן אוצרות פארשאָטענע.

ערגעץ װײט, ערגעץ װײט,
ליגט אלײן א געפאנגענער.
אויף זײַן קאָפּ שטארבט דער שײַן
פון דער זון דער פארגאנגענער;
ערגעץ װאָגלט װער אום
טיף אין שנײ א פארשאָטענער,
און געפינט ניט קײן װעג
צו דער לאנד דער פארבאָטענער.

קעמפ בויבערק
ריינבעק, נ.י.
1939

א מעטהלע

ווערטער: ב. י. ביאלאסטאצקי
מוזיק: מיכל געלבארט

אין הימל שווימט א וואלקנדל,
א וואלקנדל אן רו...
יע וואלקנדל, ניט וואלקנדל –
דאס איז דאך בלויז א מעטהלע,
א ציגעלע א ווייסעלע...
דאס וואלקנדל ביסטו.

פון הימל פאלט א רעגנדל,
עס מאכט דער טאג זיך צו...
יע רעגנדל, ניט רעגנדל –
דאס איז דאך בלויז א מעטהלעך,
א ציגעלע א ווייסעלע...
דאס רעגנדל ביסטו.

עס שלאפט אין פעלד א זאנגעלע,
א זאנגעלע ליו-ליו...
יע זאנגעלע, ניט זאנגעלע –
דאס איז דאך בלויז א מעטהלע,
א ציגעלע א ווייסעלע...
דאס זאנגעלע ביסטו.

א מיל, א מיל, א מילכעלע,
און פליגלען פיר זשו-זשו..
יע מילכעלע, ניט מילכעלע –
דאס איז דאך בלויז א מעטהלע,
א ציגעלע א ווייסעלע...
דאס מילכעלע ביסטו.

א וואלקנדל, א רעגנדל,
א, מאך די אויגן צו!
ניט וואלקנדל, ניט רעגנדל,
ניט זאנגעלע, ניט מילכעלע,
ניט ציגעלע, ניט ווייסעלע –
מיין מיידעלע ביסטו.

זון אין מערב

ווערטער: י. ראלניק
מוזיק: וו. חפץ

זון אין מערב זעצט זיך גיך,
וואס דארף נאך א מענטש ווי איך:
לידער, קליינע לידער,
לי-לי-לי לידער.

ניט פאראנען אויף דער וועלט
נאך א פרייד ווי דאס וואס ווערט
אויפגעוועקט דורך לידער,
לי-לי-לי לידער.

ווער ווייס מארגנדיקן טאג,
לידער – אלץ וואס איך פארמאג,
זאלן בלייבן לידער.
לי-לי-לי לידער.

שבת

שבת, שבת, שבת,
ס'איז דאך פארט שבת.
שבת, שבת, שבת,
זאל זיין תמיד שבת.

שבת, שבת, שבת,
ס'איז דאך פארט שבת.
זאל זיין שבת, תמיד שבת,
שבת אויף דער וועלט.

ערגעץ ווייט

ווערטער: ה. לייוויק
מוזיק: לאזאר ווײנער

ערגעץ ווייט, ערגעץ ווייט,
ליגט א לאנד א פארבאטענע:
ערגעץ הויך שטייען בערג
נאך פון קיינעם באטראטענע:
ערגעץ טיף, ערגעץ טיף,
אין דער ערד איינגענאטענע,
ליגן אוצרות מיט גאלד
ליגן אוצרות פארשאטענע.

ערגעץ שטיל, ערגעץ שטיל,
ליגט און ווייןט א געבונדענער,
שטיל שטארבט אפ א געבעט
און א טרוים א פארשוואונדערענער:
ערגעץ וואגלט ווער אום
טיף אין שניי א פארשאטענער:
און געפינט ניט קיין וועג
צו דער לאנד דער פארבאטענער...

אוונט

זוניק הייסע זומער-זון
ועט זיך באלד פארנויגן.
קומט א שטילער ווינטל אן,
גלעט ער אונדז די אויגן.

בייזערט זיך דער ויפ-פור-וויל,
וואס האט דא געטראפן?
זינגט ער זיין געבייזער-ליד
ביז ער ווערט אנטשלאפן.

שטילקייט פון דער אוונט-שעה
איז אויף אונדז געפאלן.
ווארעמט זיך דאס שטילע גראז
אין די מידע שטראלן.

ווער זשע זינגט עס דארט אזוי
אויף די הויכע צווייגן?
הערן מיר דאס אוונט-ליד,
חלומען און שווייגן.

די זון וועט ארונטערגיין

ווערטער: מ. ל. האלפערן
מוזיק: בען יאמען

די זון וועט ארונטערגיין אונטערן
בארג,
וועט קומען די ליבע א שטילע צוגיין.(2)
צום בענקשאפט וואס זיצט אויף א
גאלדענעם שטיין,
און וויינט פאר זיך איינער אליין.

די זון וועט ארונטערגיין אונטערן
בארג,
וועט קומען די גאלדענע פאווע צופליען.(2)
און מיטנעמען וועט זי אונדז אלע אהין
אהין וואו די בענקשאפט וועט ציען.

די זון וועט ארונטערגיין אונטערן
בארג,
וועט קומען די נאכט און וועט זי נגען
לו-לו.(2)
אריבער די אויגן וואס פאלן שוין צו
צו שלאפן אין אייביקער רו.

אלע גלייך

ווער מיט פארב און ווער מיט ליים,
אין דער ליבער ארבעט-היים,
אלע גלייך.

ווער מיט האמער, ווער מיט זעג,
צו באשיינען אונדזער וועג,
אלע גלייך.

איינער בויט דעם פונדאמענט,
איינער שטעלט צונויף די ווענט,
אלע גלייך.

ווער אביסל, ווער א סך,
ווער דעם דיל און ווער דעם דאך,
אלע גלייך.

ווען די ארבעט-האנט באפעלט,
בויט זיך אויף א נייע וועלט,
אלע גלייך.
נאר געארבעט, נאר געטאן,
ביז עס קומט דער זונטאג אן,

The Arts

• By HILDA E. PINSON

Modern Liturgical Music

PROBLEMS OF THE COMPOSER; Likras Shabos *by Lazar Weiner.*

In the preceding issue I referred to composed liturgical music (as distinguished from the pure Biblical chant or the improvisations and "davening" of the cantor) as a hybrid art-form by which I mean that such music, though composed by musically sophisticated composers, cannot follow primarily the laws of musical structure. It is harnessed to the service of the text and circumscribed by the ritual of the liturgy. To a degree it shares this dependence and lack of freedom with other hybrid musical forms like the opera and music composers cannot follow primarily the ter are much more flexible in their demands. A great composer will dominate his libretto and even one not so great can suggest changes. So too with the choreographer of a commissioned ballet, the two work together for their respective and mutual advantage. But with the composer of a set liturgy like the synagogue's—whom should he consult and what accomodations request? Of course he may and does select the portions of the liturgy that he wishes to set, for rarely does a composed service include music for every phase of worship, but what he chooses must follow in the order of ritual and not for the most effective musical continuity or dramatic contrast. Most challenging of all the problems that beset the Jewish composer is the absorption into his own musical fabric of the appropriate Jewish prayer motifs. With all these "sacred shackles" there would seem to be little room left for spontaneity and creative inspiration but the synagogue services of men like Lazar Weiner, Max Helfman and Herbert Fromm—to mention only three Jewish musicians notable for their devotion and accomplishments in this sphere of composition—happily belie such doubts.

The Zohar says that song is the soul of the world, the breath of the universe. Shneur Zalman, the progenitor of that Hasidic sect known as *Habad,* believed that the soul releases itself in melody and that words intercept and impede its direct outpouring. Also the life of a melody with a text was limited in time because when the words cease the melody ceases while a tune unburdened by words can live eternally. All this sounds quaint, naively charming and far-fetched to us but isn't it just another way of saying that music is essentially emotional while words, implying Thought and Idea, appeal to the intellect? And since Hasidism advocated an emotional approach to God, in reaction away from the overintellectualized conception of Judaism, it was natural (and revealed astute insight) that its leaders should place such value on the power of music. But since our services are not founded on a mystical approach and since pure song alone cannot excite in our literal souls the ecstasy and fervor of the *Hasid,* so the *words* of our prayers and psalms have assumed ever greater importance. Thus it is that the text has come to dominate synagogue music in two ways: by the meaning and its poetic and emotional overtones, and also by the technical nature of the Hebrew language. The melodic line must always be shaped in accordance with phonetic requirements, the musical phrase curved to that of the text.

As to the character of the music itself, one of the most difficult problems is the fashioning of an harmonic scheme that will not negate the ancient modal quality and yet will have a fresh, contemporary ring. Some composers have deliberately sought an archaic expression; others feel they achieve a more personal communication by remaining true to their natural musical style. One thing is certain, just as the dedicated cantor must never exploit his sacred mission to display vocal prowess so the composer must not distract the worshipper by artful cleverness; greater art will consist in establishing an atmosphere of heightened spirituality, one that evokes through Jewish musical patterns a collective association, and in the illumination of the Word—its spirit as well as its letter.

You will find this in Lazar Weiner's *Likras Shabos* (To Welcome The Sabbath) which last month received its world premiere in a coast-to-coast broadcast by the American Broadcasting Company and which is available to record collectors (RCA Victor—LPM 3242.) Any listener who comes hoping, perchance, to scoff at a "high-falutin" modern Reform synagogue service will remain, if he has musical ears and a soul in tune, to adore, for Mr. Weiner has composed music which overflows with the beauty and sanctity of the Sabbath. From the beginning we are enveloped in a spiritual world which blots out the workaday and the mundane. Lazar Weiner, one of the most gifted of the Jewish composers, is musical director at Central Synagogue in New York City and it is the musical forces of this institution which are employed in the recording. Although the cantor Frederick Lechner has the lion's share, and he could hardly be bettered, the other voices and the organ are finely integrated.

Of course the central element in Jewish liturgical service is the cantor's chant, the *nuschaot,* and Mr. Weiner does not let us down; traditional *nusach* is part of his marrow. Throughout, whether in the solo recitative (of which the *Veohavto* and *Hashkivenu* are beautifully wrought examples) or in the lyrical choral passages, the crystallization of the Jewish cantillation into a flowing line of great melodic interest is a notable feature. Nothing is forced and yet nothing is routine. Mr. Weiner seems to have written the cantor's part expressly for Mr. Lechner's voice so well does it fit and so admirably does he interpret it. His enunciation is exemplary, the voice is resonant and flexible, the style throughout marked by conviction and high expressiveness.

The stirring polyphonic measures of *Mi Chomocho* brings a dramatic touch; the opening phrase of "Grant Us Peace" suggests the evolution of Gregorian chant from the Jewish parent. This is sung beautifully by the two female soloists and it is an unfortunate oversight that their names are not given. "May The Words" is a little gem and I predict that it will soon find itself in the standard repertory of synagogues. Nowhere does the composer's poetic sensitivity reveal itself to finer advantage than in the *Adon Olam* which is treated with the dignity and musical breadth commensurate with the nobility of this medieval hymn which sets forth the attributes of God and which, alas, is so frequently reduced in congregational singing to musical doggerel. Weiner's highly imaginative conception integrates it and gives it unity, beginning with a hushed atmosphere and rising in crescendo at the proclamation of His name as King; the opening motive and awesome character is resumed at the words "*Beyodo afkid ruchi*" (My spirit I commit to Him) and moves with concentrated impact into the concluding "*velo iro*" (I shall not fear). Of a melting beauty and one thoroughly saturated with the intensity of Jewish feeling is the cantor's utterance of the phrase, "*Beli reshis, beli sachlis,*" expressing the idea of the Lord's eternity.

One can sum up the work as a happy blend of traditional Sabbath feeling with creative originality.